

การป้องกันผลประโยชน์ ทับซ้อน

คุณรู้ไหมว่าผลประโยชน์
ทับซ้อนคืออะไร

งานกฎหมาย
ฝ่ายนโยบายและแผน
สำนักงานปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำไหล
ประจำปี 2563

คำนำ

ปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน ถือเป็นการคอร์รัปชัน ประเภทหนึ่งซึ่งเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดกฎหมายและจริยธรรม เมื่อผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องส่งผลให้มีการใช้อำนาจไปแทรกแซงการใช้ดุลพินิจในกระบวนการตัดสินใจ และทำให้ละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ ทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน โดยเฉพาะผลประโยชน์ของประชาชนในชุมชนต้องเสียหาย การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้แก่ การใช้มาตรการทาง กฎหมาย โดยการกำหนดหลักการไว้ในรัฐธรรมนูญ และมาตรการไว้ในพระราชบัญญัติต่าง ๆ

ดังนั้น คณะผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้างและสมาชิกท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำไหล จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อให้รู้เท่าทันและไม่ตกเป็น เครื่องมือให้บุคคลอื่นแสวงหา ผลประโยชน์

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำไหลจึงจัดทำ “คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ” เล่มนี้ขึ้น เพื่อประโยชน์แก่คณะผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง รวมถึงสมาชิกท้องถิ่น ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำไหล ต่อไป

ฝ่ายนโยบายและแผน
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำไหล

พ.ศ. ๒๕๖๓

ผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) หรือเรียกว่าความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมหรือบางครั้งเรียกว่า **“การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย”** ซึ่งเป็นการทุจริตที่ไม่เหมือนการทุจริตชนิดอื่น เพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ที่หลากหลายมาก ตั้งแต่เรื่องเล็ก ๆ ไปถึงโครงการหรือการตัดสินใจหลายพันล้าน อีกทั้งการโกงอาจจะไม่เกิดขึ้นโดยตรง แต่อาจผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน และอาจไม่เป็นเงินเข้ากระเป๋าตัวเอง จึงอาจไม่มีหลักฐานให้เราจับได้ชัดเจน

ผลประโยชน์
ส่วนตัว

ผลประโยชน์
ส่วนรวม

ผลประโยชน์ส่วนตัว Private Interest

การทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ครอบครัวย เครือญาติ พวกพ้อง หรือเพื่อประโยชน์ทางความสัมพันธ์ในสังคม โดยกระทำในนามส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องหรืออ้างถึงอำนาจในสถานะ เจ้าหน้าที่รัฐ

ผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์สาธารณะ

Public Interest

การที่บุคคลมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้กระทำตามหน้าที่ของตน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย เพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพื่อประโยชน์ของรัฐโดยไม่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนตัว

รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Acceptance of Benefit) เช่น รับของขวัญ เงินสนับสนุน เงินที่ลูกค้าของหน่วยงานบริจาคให้

๒. การทำประโยชน์ให้ตนเอง (Self-Dealing) คือ การหาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัวหรือพวกพ้องจากตำแหน่งหน้าที่ เป็นการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อตนเอง เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ทำให้บริษัทตนเอง หรือบริษัทครอบครัวได้รับ งานเหมาจากรัฐ หรือฝากลูกหลานเข้าทำงาน

๓. การทำงานหลังหลังเกษียณไปแล้ว คือ การไปทำงานหลังจากออกจากงานเดิม โดยใช้ ความรู้ ประสบการณ์ หรืออิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่ง มารับงานหรือเอาประโยชน์ให้กับตนเอง เช่น การที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรด้านเวชภัณฑ์และสุขภาพออกจากราชการ ไปทำงานในบริษัทผลิตหรือขายยา เป็นต้น

๔. การทำงานพิเศษ คือ การเป็นที่ปรึกษาและการจ้างงานให้แก่ตนเองรวมถึงการใช้ตำแหน่งสถานภาพการทำงานสาธารณะในการเข้าไปเป็นนายจ้างของภาคเอกชนหรือเป็นเจ้าของเอง นอกจากนี้ยังรวมถึงการใช้เวลา และเครื่องของรัฐในการทำงานพิเศษภายนอกที่ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานด้วย เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานอย่างเต็มที่แต่เอา เวลาไปปฏิบัติงานพิเศษอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานตามกฎหมาย

๕. การรับรู้ข้อมูลภายใน (Inside Information) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นในข้อมูลลับของ ทางการเงิน หรือ นำข้อมูลไปเปิดเผย เพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่น ๆ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผยให้แก่ญาติหรือพวกพ้องในการแสวงหาผลประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบข้อมูลโครงการตัดถนนเข้าหมู่บ้าน จึงบอกให้ญาติพี่น้อง ไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการดังกล่าว เพื่อขายให้กับราชการในราคาที่สูงขึ้น

๖. การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ชั่วคราวในกิจการที่เป็นของส่วนตัว (Using Employer's Property for Private Usage) เพื่อประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ของ รัฐและทำให้หน่วยงานของรัฐเสียหายหรือเสียประโยชน์ เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ขับรถยนต์ของ ส่วนราชการนำน้ำมันในรถไปขายและนำเงินมาไว้ใช้จ่าย ส่วนตนทำให้ส่วนราชการต้องเสียงบประมาณเพื่อซื้อน้ำมันรถมากกว่าที่ควรจะเป็น พฤติกรรมดังกล่าว ถือ เป็นการทุจริต เบียดบังผลประโยชน์ของส่วนรวมเพื่อ ประโยชน์ของตนเอง และมีความผิดฐานลักทรัพย์

๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork Barreling) คือ การใช้สิทธิพลทางการเมืองเพื่อเรียก ผลตอบแทนหรือประโยชน์ ต่อพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ เช่น การที่นักการเมืองในจังหวัดขอเพิ่มงบประมาณเพื่อนำโครงการตัดถนน สร้างสะพาน ลง ในจังหวัด โดยใช้ชื่อหรือนามสกุลของตนเองเป็นชื่อ สะพาน / การใช้งบประมาณในการหาเสียง

ปัจจัยที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. มีฐานคิดในเรื่องการตอบแทนบุญคุณ โดยเฉพาะบุญคุณทางการเมือง

๒. มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่สุรุ่ยสุร่าย ทำให้รายรับไม่สมดุลกับรายจ่าย

๓. มีความจำเป็นในการรักษาตัวรอดลดการเผชิญปัญหา เน้นเรื่องวัตถุนิยมการอยากมีอยากได้

๔. บทลงโทษทางกฎหมายยังไม่เพียงพอต่อการป้องกันและป้องปราม

๕. โครงสร้างการบริหารและการมีระบบการตรวจสอบถ่วงดุลซึ่งฝ่ายตรวจสอบยังขาดความเข้าใจและระบบยังไม่มีประสิทธิภาพ

๖. มีฐานความคิดในลักษณะบูรณาการ

ไม่สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนรวมออกจากกันอย่างสิ้นเชิง

แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญห ผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. การเตรียมตัวก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง (ก่อนเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ)

ก่อนเข้ารับตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ บุคคลนั้นจะต้องเตรียมตัวโดยต้องสอบตนเอง คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ว่าได้มีการดำเนินการใด ๆ บ้าง ในขณะที่ตนเองอยู่ในสถานะของเอกชนที่ได้ทำธุรกิจ หรือทำการค้าไว้กับรัฐ โดยจะต้องตรวจสอบการเป็นคู่สัญญากับรัฐการรับสัปดาห์จากรัฐหรือการเป็นกรรมการผู้จัดการ การถือหุ้นหรือการเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการหรือการเป็นหุ้นส่วนต่าง ๆ ว่ามีหรือไม่ อย่างไร และต้องสำรวจกิจการต่าง ๆ ของคู่สมรส รวมถึงการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. การปฏิบัติหน้าที่หรือดำรงตนในระหว่างที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ

นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ ต้องไม่ดำเนินการใด ๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๓. การดำเนินการในภายหลังที่พ้นจากตำแหน่ง (ยังไม่ถึง ๒ ปี)

กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามมาตรา ๑๐๐ ได้บัญญัติห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิให้ดำเนินการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยห้ามดำเนินการนั้นต่อไปอีกเป็นเวลา ๒ ปี นับแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้พ้นจากตำแหน่งนั้น ๆ แล้ว รวมทั้งการดำเนินการของคู่สมรสด้วย

ตัวอย่างเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

ตัวอย่างที่ ๑

ตอนที่ 1 รถยนต์ราชการ

พฤติกรรม

- การใช้รถยนต์ราชการไปธุระส่วนตัว
- การเบิกจ่ายน้ำมันเห็จ

ตรวจสอบแล้วพบว่า
กระทำผิดจริง

หากเป็นการกระทำผิดวินัยอย่าง
ร้ายแรงจะถูกลงโทษ **ปลดออก**
หรือ **ไล่ออก** จากราชการ

ตัวอย่างที่ ๒

พฤติกรรม

การที่ขอเบิกเบี้ยประชุมต่างๆ ที่ตนไม่ได้เข้าร่วม
การประชุม

ตรวจสอบแล้วพบว่ากระทำผิดจริง
ถือเป็นการเบิกเงินเท็จ
เป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าประพฤติชั่ว
อย่างร้ายแรง

หากเป็นการกระทำผิดวินัยอย่าง
ร้ายแรงจะถูกลงโทษ **ปลดออก**
หรือ **ไล่ออก** จากราชการ

ตัวอย่างที่ ๓

ตัวอย่างที่ ๔

ตัวอย่างที่ ๕

